

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/104/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200171
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200171.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: A. Z., nar. XY, adresa: ul. F., zast.: JUDr. Dušanom Černákom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Námestie osloboditeľov č. 25, 071 01 Michalovce, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu v konaní o starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 06. júna 2014 č.k. ISd/8/2014-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 06. júna 2014 č.k. ISd/8/2014-32 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: XY - II zo 16.01.2014 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“) odporkyňa postupom

- podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 100/1988 Zb.“), § 112 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 01. júla 2010 starobný dôchodok v sume 49,70 € mesačne,
- podľa § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 404/2010 Z.z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, zvýšila navrhovateľovi priznanú sumu starobného dôchodku od 01. januára 2011 na sumu 50,60 € mesačne,
- podľa § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z.z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, zvýšila navrhovateľovi priznanú sumu starobného dôchodku od 01. januára 2012 na sumu 52,30 € mesačne, a

ďalej

- podľa § 82 a § 293ce zák. č. 461/2003 Z.z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, zvýšila od 01. januára 2013 navrhovateľovi starobný dôchodok na 63,50 € mesačne.

Podľa § 21 ods. 1 písm. c) zák. č. 100/1988 Zb. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Podľa § 112 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznála alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

- a) priznála v nižšej sume, ako patrí,
- b) vyplácala v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznála od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

2. Napadnuté rozhodnutie odporkyňa odôvodnila tým, že podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreného v rozsudku sp.zn. 9So/138/2011 z 22. augusta 2012 sa suma starobného dôchodku poistenca, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, môže krátiť iba primerane k počtu skončených rokov doby služby rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku, sumu starobného dôchodku je potrebné určiť v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach.

3. Odporkyňa pri svojom výpočte vychádzala z nasledujúcich skutočností, a to že dôchodkový vek navrhovateľa je 55 rokov, nakoľko získal viac ako 20 rokov služby v I. kategórii funkcií. Navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek dňa 07.09.2001 (t.j. pred 01.01.2004) a do vzniku nároku na starobný dôchodok tým získal 36 rokov doby zamestnania.

Avšak na účely určenia sumy starobného dôchodku navrhovateľa je rozhodných 33 rokov, na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa u navrhovateľa neprihliada.

4. Následne žalovaná konštatovala, že suma starobného dôchodku prináležiaca žalobcovi podľa zák. č. 100/1988 Zb. ku dňu vzniku nároku na výplatu dôchodku (07.09.2001) za obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia sa určí ako rozdiel sumy starobného dôchodku (317,70 €) určenej s prihliadnutím na dobu výkonu služby a pomernej časti sumy dôchodku (269,48 €) za obdobie výkonu služby, ktorá sa určí ako podiel obdobia výkonu služby v celých rokoch získaných v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia k celkovému úhrnu dôb poistenia získaného v osobitnom aj všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia, t.j. s výslednou sumou po zaokrúhlení 48,20 €.

5. V závere napadnutého rozhodnutia sa odporkyňa zaoberala dôvodmi pre určenie výšky zvýšenia dôchodkovej dávky.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

6. Proti uvedenému rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ opravný prostriedok (označený ako „Návrh na preskúmanie dôchodkového rozhodnutia“) na Krajský súd v Košiciach dôvodiac, že starobný dôchodok mu patrí vyšší než odporkyňa rozhodla.

Najmä poukazoval na korešpondenciu odporkyne s Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia (ďalej na účely rozsudku len „vojenský úrad“), pôvodnom súdnom prieskume na Krajskom súde v Košiciach a

dôvodoch, ktoré ho viedli k späťvzatiu pôvodného opravného prostriedku.

7. Ďalej namietal, že z dokladov, ktoré odporkyňa uviedla v napadnutom rozhodnutí, je zrejmé, že pri posudzovaní rozhodujúcich skutočností pre stanovenie výšky dôchodku vychádzala z neúplných a nesprávnych údajov.

S poukazom na zložitosť posudzovaných skutočností pre výpočet starobného dôchodku uviedol, že potrebuje viac času, aby získal podklady z vojenského úradu a porovnať údaje. Súčasne navrhovateľ zdôraznil, že je chorý komplexom ochorenia, ktoré mu znemožňuje venovať sa výlučne skutočnostiam potrebným pre presnú argumentáciu.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie konajúc za súhlasu navrhovateľa s prejednaním a rozhodnutím veci bez jeho prítomnosti, po vypočutí odporkyne a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nemožno priznať úspech z ďalej uvedených dôvodov. Preto napadnuté rozhodnutia ako správne v zmysle § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

9. Svoje rozhodnutie krajský súd s poukazom na obsah administratívneho spisu, ako aj rozhodnutia vojenského úradu č. 65405009880900/2-VÚSZ/DO 2 zo 07.01.1999 odôvodnil tým, že navrhovateľovi bol podľa § 26 zákona č. 114/1998 o sociálnom zabezpečení vojakov od 01. januára 1999 priznaný výsluhový dôchodok so zhodnotením doby výkonu základnej vojenskej služby od 30.07.1965 do 30.09.1967 v II. kategórii funkcií a doba služobného pomeru vojaka z povolania v I., resp. II. kategórii funkcií od 01.10.1971 do 31.12.1988, kedy navrhovateľ výkon služobného pomeru na vlastnú žiadosť skončil.

10. Ďalej sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením výpočtu pomerného starobného dôchodku navrhovateľa v tom právnom rozsahu, ako to odôvodnila odporkyňa v napadnutom rozhodnutí.

Preto z vyššie uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie v spojení s rozhodnutím odporkyne zo dňa 16.01.2014, č. XY III. ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdil.

III.

Odvolať navrhovateľa/ stanoviska

A)

11. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 10.07.2014 (č.l. 44) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu požadoval označené rozhodnutia odporkyne zrušiť a vec jej vrátiť na vydanie správneho rozhodnutia, pretože jeho dôchodok je vyšší, než odporkyňa rozhodla a prvostupňový rozsudok nie je správny.

Ďalej zotrval na tých skutočnostiach, ktoré uviedol vo svojom návrhu, v doplnení z 24.02.2014 návrhu a podaní z 12.05.2014.

12. Najmä poukázal na inú použiteľnú dobu pre výpočet dôchodku, ktorým je obdobie rokov 1974 - 1989, t.j. 15 rokov. Potom výpočet dôchodku je :

15 rokov

317,70 € x ----- = 144,41 €

33 rokov

Potom výška dôchodku pre rok 2010 je určená sumou 173,29 €.

13. Ďalej navrhovateľ o túto sumu upravil ďalší výpočet sumy dôchodku v procese jeho valorizácie.

B)

14. Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 28.07.2014 (č.l. 49) vyplýva, že dôvody uvedené navrhovateľom nepovažuje odporkyňa za relevantné.

S poukazom na vyššie citované rozhodnutie vojenského úradu zo 07.01.1999 bola navrhovateľovi zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 28 rokov.

Do vzniku nároku na starobný dôchodok získal navrhovateľ 36 rokov doby, z ktorých sa v zmysle § 22 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb. (na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa pri určovaní sumy dôchodku neprihliada) na účely určenia sumy starobného dôchodku zohľadní iba 33 rokov.

Podľa § 22 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení pre zvýšenie podľa odseku 2 sa hodnotí len doba zamestnania po dosiahnutí veku 18 rokov do vzniku nároku na starobný dôchodok.

Podľa § 22 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. v citovanom znení k základnej výmere sa občanom uvedeným v odseku 1 písm. a) a b) od 21. roka zamestnania a ostatných od 26. roka zamestnania pripočítajú za každý rok zamestnania

I. pracovnej kategórie 2%,

II. pracovnej kategórie 1,5% a

III. pracovnej kategórie 1%

priemerného mesačného zárobku.

15. Na základe uvedeného preto odporkyňa požadovala potvrdiť rozsudok napadnutý odvolaním.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

17. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených odporkyňou. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporkyne, je právna otázka, či matematický model výpočtu použitý odporkyňou na určenie výšky pomerného starobného dôchodku navrhovateľa má aj oporu v zákone.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

17. Navrhovateľ brojí proti stanoveniu výšky svojho starobného dôchodku na sumu 49,70 € mesačne tým, že poukazuje v odvolaní na iný matematický model výpočtu, a to na základe odporúčania „odborníka, ktorý sa zaoberá dôchodkovými rozhodnutiami a nie je zamestnancom Sociálnej poisťovne“.

Najvyšší súd v súvislosti s týmto tvrdením zdôrazňuje, že samotný matematický model výpočtu je irelevantný, pokiaľ nie je podložený ustanoveniami zákona, ktorý tento matematický model výpočtu umožňuje.

18. Odporkyňa a navrhovateľ sa odlišujú vo svojich výpočtoch tým, že odporkyňa pre výpočet používa dva časové úseky, a to

- 28 rokov - ako zhodnotenie doby služobného pomeru navrhovateľa na účel určenia sumy výsluhového

dôchodku a

- 33 rokov - ako rozhodnej doby zamestnania navrhovateľa do vzniku nároku na starobný dôchodok, a naopak navrhovateľ pre výpočet používa iba jeden časový úsek, a to
- 15 rokov - ako použiteľnú dobu pre výpočet svojho starobného dôchodku z obdobia od roku 1974 až po rok 1989.

19. Najvyšší súd poukazuje na to, že navrhovateľ svoje tvrdenie o nutnosti použiť pre výpočet starobného dôchodku časový úsek 15 rokov ničím právne neodôvodnil a ani nespochybnil argumentáciu odporkyne, že jej informácia o aplikácii 28 rokov - ako zhodnotenia doby služobného pomeru navrhovateľa na účel určenia sumy výsluhového dôchodku, je nesprávna.

Najvyššiemu súdu z postupu odporkyne vychádza, že na účely rozhodnutia o určení pomerného starobného dôchodku navrhovateľa odporkyňa využila obdobia 5 rokov, čomu matematicky zodpovedá výška starobného dôchodku stanoveného v sume 48,20 €.

20. Za tohto právneho stavu musel Najvyšší súd konštatovať, že krajský súd správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

V.

21. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľom uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že navrhovateľovi prislúcha starobný dôchodok vo výške tak, ako bolo odporkyňou určené v napadnutom rozhodnutí.

Počas konania Najvyšší súd mu z dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť, poprípade výskyt skoršej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

22. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa, ako aj s prihliadnutím na argumentáciu odporkyne Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

23. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 v spojitosti s § 250k ods. 1 subsidiárne § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

24. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).